

Методичний коментар до теми “Подорожуємо і відкриваємо світ”

Плануємо подорож

Зазвичай досвідчені мандрівники, плануючи подорож, вивчають визначні місця регіону чи країни, знаходять ті, які хочуть побачити на власні очі, дізнаються, як туди потрапити, і відповідно планують подорож. Навіщо вони так роблять?

Спробуємо так діяти й ми. Запропонуйте дітям дослідити, які ключові слова допомагають знайти більше цікавої інформації. Як дізнатися про маршрут до них? Пригадайте з дітьми, як здійснюється пошук за гугл-мапою, потренуйтеся обирати оптимальний маршрут, змінювати його відповідно до своїх потреб.

Плануючи подорож, навчіть дітей переглядати розклад транспорту, вибирати потрібний, купувати квитки та перевіряти їх.

- Чому необхідно перевіряти інформацію на квитках?
- До якої саме інформації треба ставитися дуже уважно? Чому?
- Чи можуть помилятися касири? А комп'ютер?
- Як ми маємо діяти, якщо раптом знайшли помилку?

Протягом місяця заплануйте і проведіть із дітьми кілька мандрівок — до Києва (навіть, якщо ви кияни, ви зможете знайти в рідному місті цікавинки, яких ви ще не бачили), Вінниці, Шацьких озер у Волинській області тощо.

- Про що саме ви хотіли б дізнатися?
- Що роздивитися детальніше?

Запитання “Що спонукає людей подорожувати?” може бути індикатором зростання дітей, адже воно так чи інакше траплялося і в першому, і у другому класах. Пригадайте, що відповідали діти у 1–2 класах, ще раз запитайте їх. Порадійте новим родзинкам, які з'явилися у відповідях дітей, якими цікавими стали їхні розповіді тощо.

Нотатки мандрівника

Кожному мандрівнику хочеться розповісти своїм рідним і знайомим про пригоди, які з ним трапилися. Обговоріть із дітьми, як варто **зберігати інформацію** про мандрівки, які пристрої допоможуть нам у цьому.

- Як краще упорядковувати інформацію про мандрівки, щоб її легко було знайти?
- Які технічні пристрої потрібні мандрівнику для фіксування побаченого?

Діти весь рік мандрують Україною, тож варто створити **рукописну книжку мандрівника** (див. розмальовку “[Нотатки мандрівника](#)”), де записувати інформацію про всі цікавинки, враження тощо. У розмальовці подано один із варіантів сторінок такої книжки.

- Можливо, діти придумують, як інакше вести нотатки.
- Можна відстежувати маршрут подорожі на мапі України, або ж позначати в таблиці тощо. Який варіант найкращий? Чому?

Варто запропонувати дітям вести нотатки постійно, не забувати вписувати туди і цікавинки, які вони знайшли самостійно.

Сторінки можна вкладати у файли і збирати у папку-швидкозшивач — наприкінці року це буде справжній щоденник мандрівника.

Досліджуємо все навколо

Запропонуйте дітям дослідити, як і **коли в різних регіонах України настає осінь**.

- Чи однакові на вигляд в один і той самий час дерева?
- Чи одночасно птахи відлітають у вирій?
- Що спільного і що відмінного? Чому так відбувається?
- Чи можна продовжити літо, мандруючи Україною? Як саме?

Важливо також привчати дітей працювати з **моделями** — досліджувати їх, вивчати взаємодію кількох об'єктів, моделювати ситуації навколишнього життя за допомогою моделей та діяти в них. Запропонуйте дітям дослідити паперовий літак, дитячу залізницю, парк "Київ у мініатюрі" тощо.

- Що таке модель?
- Чим вона схожа на реальний об'єкт і чим відрізняється від нього?
- Навіщо потрібні моделі?

Хмара слів

Хмари слів — це водночас *яскрава заплутана картинка*, яка дивує дітей і пробуджує їхню цікавість, і *дидактичний матеріал*, який допомагає розширити активний словник, зацікавити пошуком та поясненням нових слів, *наочний сучасний спосіб подання інформації*, а також цікавий *спосіб класифікації понять*, унаочнення асоціативних зв'язків.

Робота з хмарами слів може бути різноплановою. Вона буде доречною і **на початку вивчення теми**, коли треба занурити учнів у тему тижня, активізувати їхні знання, разом пригадати, що вони вже знають, і **під час підбиття підсумку** для закріплення нових понять, уточнення знань, узагальнення вивченого.

Наведу форми роботи з дітьми, які варто використовувати протягом тижня з хмарию слів. Можна запропонувати дітям упродовж вивчення теми створювати власну хмару слів — малюнок чи колаж — а наприкінці тижня порівняти та обговорити їх.

- Роздивіться хмару слів і знайдіть знайомі слова.
- Чи можете зрозуміти, що означають інші слова. (*Діти висловлюють здогадки, а протягом вивчення теми уточнюють інформацію*).
- Можна створювати окрему хмару слів — місце, де побували — міні-записник мандрівника.
- Намалюйте до всіх слів хмари — зображення, які допоможуть їх швидко пригадати.
- Що об'єднує зібрані у хмарі слова?
- Закрийте хмару слів і спробуйте пригадати всі слова з неї. Хто пригадав більше?
- А тепер дивіться на свої малюнки до всіх слів із хмари та називайте їх. Чи всі зображення вдалі? Чому? Як їх покращити?
- Чим відрізняється вигляд слів у хмарі?
- Які слова написані більшими літерами, а які — меншими? Як ви думаєте, чому?

- Чи можете ви додати слова до хмари? Які саме? Якими літерами — великими чи маленькими — ви їх напишете? Чому?
- Роздивіться картинку у хмарі. Яким картинкам які слова відповідають? Напишіть їх.
- Зробіть із друзями хмару слів і малюнків за темою місяця. Як ви її назвете?
- Порівняйте хмари слів.
- Чи будуть там слова, яких немає у цій хмарі? У кого таких слів буде найбільше?
- Які слова у хмарах повторюються частіше? Які є лише в кількох хмарах? Які є тільки в одній?
- Складіть за хмарою слів діаграму. Яку інформацію вона може містити? Придумайте цікаві запитання до неї.
- Що треба зробити, аби слово на зображенні впадало в око?
- Чому таке зображення називають хмарою слів?
- Чи сподобалася вам хмара слів та завдання до неї? Чим саме?